

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIV TA‘LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**ALISHER NAVOIY NOMIDAGI TOSHKENT DAVLAT
O‘ZBEK TILI VA ADABIYOTI UNIVERSITETI**

**O‘ZBEK TILI TARAQQIYOTI VA
XALQARO HAMKORLIK
MASALALARI**

**XALQARO ILMIY-AMALIY
KONFERENSIYA MATERIALLARI**

2025-yil 18-oktabr

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**ALISHER NAVOIY NOMIDAGI TOSHKENT DAVLAT O‘ZBEK
TILI VA ADABIYOTI UNIVERSITETI**

**O‘ZBEK TILI TARAQQIYOTI VA XALQARO HAMKORLIK
MASALALARI**

Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya materiallari

2025-yil 18-oktabr

Toshkent – 2025

“QO‘NOQ” UMUMTURKIY LEKSEMASINING ETIMOLOGIYASI “ON THE ETYMOLOGY OF THE LEXEME “QUONAK”

DOI: 10.52773/tsuull.conf.2025.18.10/AKOB1827

Yodgorov Hamid

Davlat tilida ish yuritish asoslarini o‘qitish
va malaka oshirish markazining
Sirdaryo viloyati hududiy bo‘linmasi boshlig‘i
f.f.n., dotsent
hamid.yodgorov@mail.ru

Annotatsiya. Ma’lumki, o‘zbek tilining lug‘at tarkibi shu tilning so‘z boyligi, leksik-semantik sistemasi sifatida shakllangan, yaxlit hodisa sanaladi. Lekin shuni ham inobatga olish lozimki, tilimizning lug‘aviy tarkibi juda murakkab tarixiy taraqqiyot bosqichlarini boshidan kechirgan. Har qanday til leksikasining tarixiy rivojlanish va shakllanish xususiyatlarini bilish uchun so‘zlarni tarixiy-etimologik nuqtayi nazardan chuqur o‘rganish, ularning etimonini ilmiy jihatdan aniqlash lozim bo‘ladi. Bunday izlanishlar, o‘z navbatida, o‘zbek tilining o‘tmishda qaysi qardosh tillar va qardosh bo‘lmagan tillar bilan o‘zaro munosabatda bo‘lganligini aniqlash imkonini beradi, tilning lug‘at tarkibi, grammatik qurilishida sodir bo‘lgan tarixiy rivojlanish jarayonlarini ilmiy jihatdan tushunishga zamin hozirlaydi. Bu fikrlar bevosita bizning tadqiq obyektimiz bo‘lgan ayrim leksemalarning shakllanish bosqichlarini aniqlashga ham aloqadordir.

Har bir leksemaning etimonini alohida olingan hududlar bo‘yicha to‘plash va o‘rganish esa, ushbu masalaning mohiyatiga yanada chuqurroq kirib borish hamda mintaqaviy-lisoniy hodisalar tizimining o‘ziga xos qonuniyatlari va xususiyatlarini ochishga ko‘maklashadi.

Mazkur maqola “qo‘noq” leksemasining kelib chiqishini aniqlashga bag‘ishlangan. Shu bilan birga, mazkur terminning turkiy tillardagi ifodasi, anglatgan ma’nolari, leksema sememasida torayish yoki kengayish hodisalarining ro‘y berganligi va yasaliş usullari ilmiy yoritib berilgan.

Kalit so‘zlar. Leksema, leksika, etimologiya, etimon, termin, qo‘noq, asos, yasash asosi, yasovchi, sinxron va diaxron, turkiy tillar.

Annotation. As is known, the lexical structure of the Uzbek language is a holistic phenomenon, formed as a vocabulary of this language, as a lexical-semantic system. However, it should also be taken into account that the lexical structure of our language has undergone very complex stages of historical development. In order to know the features of the historical development and formation of the lexicon of any language, it is necessary to study words in depth from a historical-etymological point of view and to scientifically determine their

etymology. Such research, in turn, makes it possible to determine with which fraternal and non-fraternal languages the Uzbek language interacted in the past, and paves the way for a scientific understanding of the processes of historical development that occurred in the lexical structure and grammatical structure of the language. These ideas are also directly related to determining the stages of formation of some lexemes, which are the object of our study.

Collecting and studying the etymology of each lexeme in separate regions will help to delve deeper into the essence of this issue and reveal the specific laws and features of the system of regional-linguistic phenomena.

This article is devoted to determining the origin of the guest lexeme. At the same time, the expression of this term in Turkic languages, its meanings, the occurrence of narrowing or expanding phenomena in the lexeme sememe, and the methods of formation are scientifically explained.

Keywords. *Lexeme, lexicon, etymology, etymology, term, guest, basis, basis of formation, creator, synchronous and diachronic, turkic languages.*

Ma'lumki, har bir fan sohasining rivojlanish va takomillashuv darajasi shu soha terminologiyasining qay darajada taraqqiy etganligi, shuningdek, tartibga solinganligi kabi belgilar bilan ham uzviy bog'liqdir (Nurmonov, 2002: 62-63) Chunki ilmiy adabiyotda qo'llanadigan termin yoki uning ifoda shakli aniq va ravshan bo'lmas ekan, unda, albatta, chalkashlik, noaniqlik kabi salbiy holatlar saqlanib qolaveradi. Shu bois, V.P. Danilenko ta'kidlaganidek, har bir fan yoki sohaning taraqqiyot ko'rsatkichi shu soha terminologiyasining "qat'iy ilmiy terminologiya"ga ega ekanligi bilan ham belgilanadi. V.P.Danilenko bu yerda "qat'iy ilmiy terminologiya" tushunchasini biron bir sohaviy terminologiyaning mazkur fan sohasi taraqqiyoti bilan uyg'unlashuvi, sohaviy terminologiyaning ayni sohaga oid tushunchalarni ifodalashdagi hamohangligi, yaratilgan va muomalada bo'lib turgan terminologiyaning muayyan fan tili bilan mos kelishi kabi holatlarni nazarda tutadi [Danilenko, 1977:157].

Har bir millat tili terminologiyasi o'z tarkibiga ijtimoiy jamiyatning barcha kasbiy faoliyat sohaslariga oid maxsus leksikani jam etadi. Bu holat o'zbek tili terminologiyasida ham to'liq kuzatiladi. Terminologiyaning shakllanishi o'ziga xos qonuniyatlar asosida ro'y beradi. Bunda jamiyatning ijtimoiy-siyosiy holati, taraqqiyoti muhim sanaladi. Chunki har bir millatning turmush tarzi, o'tmishi, xususan, fani, madaniyati, ma'naviyati bir xilda bo'lmaganidek, unga uyg'un tarzda, til taraqqiyoti ham farqlanadi. Bir so'z bilan aytganda, terminologiya bu millatning o'tmishi va bugunini ko'rsatuvchi daliliy ashyolardan biridir.

Biz mazkur maqolada o'zbek adabiy tilida muomalada bo'lgan **qo'noq** termini xususida fikr yuritmoqchimiz. "O'zbek tilining izohli lug'ati" da mazkur terminga shunday izoh berilgan: Biror joyga, biror kimsaning uyiga qo'ngan, tushgan yo'lovchi; mehmon [O'TIL, 2023: 410]. Opa, siz palovga unngang. Toza, sen E'zozxonni bolalari bilan olib kel, **qo'noq** bo'lib ketsin (H.G'ulom, Mash'al).

Shu o'rinda ta'kidlash joizki, mazkur termin oltoy oilasiga kiruvchi tillarning deyarli barchasida xuddi yuqoridagi ma'noda ishlatiladi: o'zbek tilida- qo'noq, qorachoy tilida- konak, qoraqalpoq tilida-kongak, qumiq tilida -konak, kabardin-balqar tilida-konak, no'g'oycha-konak, mo'g'ul tilida-xonog, qozoq tilida- qo'naq, qirg'iz tilida- qonaq, yoqut tilida- xonoho, evenek tilida- konoxo kabi.

Mahmud Koshg'ariyning "Devonu lug'otit turk" asarida mazkur termin *qonuq* shaklida berilgan. Shu asos bilan yasalgan *qonuqladi*, *qonuqlashdi*, *qonuqluq ew* (qo'noqli uy) kabi misollar ham lug'atdan o'rin olgan [DLT, 1963: 365]. Shu ma'noda aytish mumkinki, *qonuq* termini butun oltoy tillariga tegishli bo'lgan umumiy leksik birlik ekan.

Aytilganlarni quyidagi faktlar ham tasdiqlaydi. 1941- yilda Boku shahrida nashr qilingan "Азербайджанско-русский словарь"da [APC, 1941: 42] ham *go'nag* (qo'noq) "mehmon" ma'nosida ishlatilgan.

V.V.Radlov o'zining "Опыт словаря тюркских наречий" nomli kitobida *kunak* (гость) so'zini mehmon ma'nosida qayd etadi [Radlov, 1893-1911: 46]. L.Z. Budagovning "Сравнительный словарь турецко-татарских наречий" nomli kitobida *konak* (гость) "mehmon", "kvartira", "vaqtinchalik yashash joyi" ma'nolarida qo'llagan [Budagov, 1869-1871: 66].

Shu o'rinda aytish lozimki, Shimoliy Kavkaz xalqlari tillarida mazkur termin semantikasida kengayish ro'y berganligini ko'rish mumkin. Ya'ni *qo'noq* leksemi mahalliy xalq tillarida "do'st", "og'ayni", "rus bo'lmagan aholining og'aynisi" ma'nolarida ishlatiladi. "Картотека древнерусского словаря" da *qo'noq* termini rus shevalari va adabiy tiliga ruslarning kavkaz xalqlariga yaqinlashuvi, aralashuvi natijasida kirib kelganligi qayd etiladi [DRS, 1954].

В.Даль "Толковый словарь живого великорусского языка" kitobida mazkur leksemaga to'xtalib, uning tatar tiliga mansub ekanligini belgilaydi. Shu bilan birga, qozon tatarlari bilan qo'shni bo'lgan ruslar *qo'noq* so'zining mehmon ma'nosini anglatishini bilganliklarini, ushbu so'zning do'st, og'ayni (drug) ma'nosi ruslarning kavkazliklar bilan aloqalari tufayli kirib kelganligini bayon qiladi [Dal, 1880-1871:83].

Rus shoir va yozuvchilari asarlarida, jumladan, Pushkin va Tolstoy asarlari tilida ham qo'noq termini "do'st" (drug) ma'nosida badiiy matnga olib kirilganligini ko'rish mumkin.

1966-yilda Moskvada nashr qilingan "Татарско-русский словарь" da ham *qo'noq* so'zi aynan "mehmon" ma'nosida ekanligi aytilgan ["Татарско-русский словарь, 1966: 37].

Eng asosiysi, mazkur leksema O'rxun-Enasoy yodgorliklari tilida ham *kon* (qo'n) shaklida qo'llangan bo'lib, *yashash*, *tunash* (tunab qolish) ma'nolarida ishlatilganligi e'tiborimizni tortadi [Axmetov, 1878: 16].

Endi ushbu terminning etimologiyasi xususida fikr bildiramiz. Tilimiz tarixiga nazar tashlar ekanmiz, fe'l asoslarga -o'u (-v, -uv) yasovchisini qo'shish

bilan qator yangi soʻzlar hosil qilinganligining guvohi boʻlamiz: kunqoʻu (qoʻnquv), kalqoʻu (qolquv) kabi. Hozirgi oʻzbek tilida **qoʻn** asosidan qoʻn+im=qoʻnim, qoʻn+oq=qoʻnoq, qoʻn+oq+li=qoʻnoqli kabi soʻzlar yasalgan. Turkcha **qoʻ** “yotqizib qoʻymoq”, “joylashtirmoq”, “qoʻymoq”, “qoldirmoq” maʼnolarini anglatadi, **qoʻ+ n** shakli esa keyingi davrlarning mahsuli. Hozirgi qirgʻiz, qozoq, turkman va oʻzbek tillarida **qoʻn** leksemasi oʻzining dastlabki maʼnosini saqlab qolgan, yaʼni *tunash* (tunab qolish) tushunchasini anglatishga xizmat qiladi.

Demak, mazkur terminning asosi **qoʻn** boʻlib, qirgʻiz tilida-*qon*, qozoq tilida- qoʻn, yoqut tilida-xon, buryat-moʻgʻul tilida- xono, evenek tilida-kon, ozar tilida-goʻn, turkman tilida- goʻn shaklida ekan.

Xalqning rasm-rusumlari, anʼanalari bilan bogʻliq tushunchalarni anglatuvchi soʻzlar tildagi eng qadimiy soʻzlar hisoblanadi, ular xalq oʻtmishi va til tarixini oʻrganishning muhim manbalaridan biridir. Mehmon kutish, unga joy berish va uning koʻngliga qarash oʻzbek mentalitetiga xos xususiyat. Mazkur terminning anglatgan maʼnosi bilan qiziqar ekanmiz, tilimiz tarixidan hozirgacha barcha turkiy tillarda deyarli bir xil maʼnoda, yaʼni “mehmon” maʼnosida ishlatilayotganligining guvohi boʻldik.

Xulosa qilib aytganda, bugungi kunda oʻzbek ijtimoiy-siyosiy terminologiyasi oʻzbek adabiy tilining ajralmas bir boʻlagi sifatida jadal rivojlanib bormoqda. Fan-texnika taraqqiyoti bilan hamohang bu sohaga koʻplab yangi tushunchalar va ularni ifodalovchi yangi terminlar kirib kelmoqda.

Tildagi lugʻaviy birliklarning kelib chiqishini, etimonini aniqlash tilshunoslik oldida turgan vazifalardandir. Tarixiy haqiqatni toʻgʻri yoritish, fan taraqqiyoti jarayonlarining haqiqiy manzarasini yaratishdek muhim vazifalar soha olimlarining oldida turgan dolzarb vazifalaridandir. Ayni taʼkidni oʻzbek tilining ijtimoiy-siyosiy terminologiyasi bilan ham bogʻlash mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Nurmonov A. Hozirgi oʻzbek adabiy tili.-T., Sharq, 2002. –B.62-63.
2. Даниленко В.П. Русская терминология. -М., 1977. Стр.157.
3. “Oʻzbek tilining izohli lugʻati”. -T., V. 2023. 410-b.
4. Mahmud Koshgʻariy. “Devonu lugʻotit turk”. -T., I, 365-b.
5. “Азербайджанско-русский словарь”. -Баку, 1941.Стр.42.
6. Радлов В.В.. “Опыт словаря тюркских наречий». -СПб., 1893-1911.Стр.66.
7. Будагов Л.З.. “Сравнительный словарь турецко-татарских наречий». -СПб., Стр.66.
8. “Картотека древнерусского словаря”. -М., 1954.
9. Даль В. “Толковый словарь живого великорусского языка». -СПб., 1880-1871.Стр.83.
10. “Татарско-русский словарь”. -М., 1966.
- 11.Ахметов М. Глагол в языке Орхоно-Енисейских памятников.-Саратов, 1978.Стр.16.

MUNDARIJA

<i>Sirojiddinov Shuhrat</i>	O'zbek tili – xalqaro maydonda!	
I SHO‘BA. O‘ZBEK TILSHUNOSLIGI VA TILSHUNOSLIKNING NAZARIY MASALALARI		
<i>Ashirboyev Samixon</i>	O'zbek adabiy tilining tayanch dialektini belgilash yo'lida	6
<i>Hakimova Muhayyo, Rahmatova Feruza</i>	O'zbek tilida kognitiv metonimiya	11
<i>Juraqobilova Xamida</i>	She'riy asarlarda kognitiv metaforalar shakllanishida lingvomadaniy omillarning ta'siri	17
<i>Mustafayev Fizuli</i>	Kino dilində söz birləşməsi və qoşa sözlər haqqında	24
<i>Jabborov Baxrom, Sharipova Sarvinoz, Istamova Shohista.</i>	O'zbek iboralarining milliy mentalitetni ifodalashdagi o'rni	32
<i>Turdiboyev Tohir</i>	Yordamchi so'zlar masalasiga doir ayrim qarashlar	37
<i>Abjalova Manzura</i>	Hozirgi o'zbek tili leksik sathiga doir ba'zi masalalar	42
<i>Sheronov Boyirboy</i>	Sintaktik sathda mazmuniy-shakliy nomutanosiblik haqida	50
<i>Madjidova Dilorom</i>	Современные методы и проблемы прикладного языкознания	54
<i>Tolipova Dildora</i>	Лакуны в узбекских письменных литературных источниках и проблемы их перевода	59
<i>Elova Dilrabo</i>	O'zbek tilshunosligida uslubiy xoslanishni farqlash xususidagi qarashlar	67
<i>Abdullayev Jumanazar</i>	Yangi O'zbekistonning mumtoz tilshunoslik merosi, zamonaviy lingvistik qadriyati	73
<i>Israilova Saodat</i>	Turk va o'zbek tillarida rang bildiruvchi leksemalar semantikasi	84
<i>Kasimova Ziyoda</i>	Cho'lponning "Kecha va kunduz" romanidagi frazeologik birliklarning badiiy-uslubiy tahlili	88
<i>Baxodirova Shaxlo</i>	Lakuna va realiya munosabati	92

<i>Hakimov Dilshod</i>	“Biz” va “o‘z” olmoshlarining o‘zbek tilidagi funksional maqomi: struktur-semantik tahlil	98
<i>Kurbanbayev Otabek, Qodirberganova Dilnura</i>	O‘tkir Hoshimov asarlarida so‘z birikmasining turlari O‘tkir Hoshimov asarlarida so‘z birikmasining turlari	107
<i>Allaquliyeva Qunduz</i>	Ixtionimlarning lingvistik va ekstralingvistik omillar asosida yangi ma’no ifodalashi	113
<i>Isoqulova Qunduz</i>	So‘z-gaplarning noverbal vositalar bilan ifodalanishi	117
<i>Ismayilli Ayshen</i>	Sintaktik yolla yaranan mikrotoponimlar xulasə	122
<i>Davronova Zarnigor</i>	Sadriddin Ayniyning “Sudxo‘rning o‘limi” qissasidagi antroponimlarining kognitiv-semantik tahlili	132
<i>Muzaffarova Zarrina</i>	Metonimiyaning konseptual modellari	136
<i>Yusupova Aziza</i>	Metaforaning she’riy matnlarda aks etishi	140
<i>Mamarasulova Maftuna</i>	Fonosemantik g‘oyalarning rivojlanish bosqichlari	146
<i>Abdurasulova Dilnoza</i>	Ayollar nutqida konnotatsiya va murojaat birliklarining pragmatik xususiyatlari	151
<i>Soqiyeva Shirin</i>	Tilshunoslikda konseptni o‘rganishda til va madaniyatning o‘rni	157
<i>Abruyeva Zaxro</i>	O‘zbek tilidagi murojaat shakllarining konseptual tuzilishi	160
<i>Bovmanova Bashorat</i>	O‘zbek tilida halollik tushunchasining leksik-semantik ifodalanishi	164
<i>Jumaniyozova Charos</i>	Hajm-o‘lchov bildiruvchi sifatlarning nisbiylik xususiyati	168
<i>Xayrullayeva Ra’no</i>	Kichraytirish qo‘shimchalarining nutqdagi ahamiyati	172
<i>Tursunova Sojidxon</i>	“Fayzining amakisi” hikoyasidagi nutqiy akt vositasida ifodalangan ironiyalar tahlili	177

<i>Utegenova O'g'iloy</i>	Badiiy asarlarda tasviriy ifodalar	181
<i>Maxmudova Matluba</i>	Qaratqich kelishigi semantikasiga doir ayrim mulohazalar	185
<i>Xolmamatova Sarvinozxon</i>	Konnotatsiya va konnotativ birliklarning o'rganilganlik darajasi hamda turlari	191
<i>Turg'unboyeva Dilnoza</i>	Zamonaviy tilshunoslikda miqdor kategoriyasining o'rni	199
<i>O'ralova Nargiza</i>	Parsellyatsiya va metaforaning o'zaro aloqadorligi	204
<i>Jabborova Aziza</i>	O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning BMT Bosh Assambleyasining 72-sessiyasida so'zlagan nutqidagi evfemizmlarning morfologik tahlili	209
<i>Odilova Dilobar</i>	Jahon tilshunosligida o'xshatishlarning ilmiy tadqiqi	214
<i>Nazarov Qobilbek</i>	Turli tizimdagi tillarda soma komponentli maqollarning tasniflanishi	218
<i>Mullaboyeva Shirin</i>	Til, estetik tafakkur va didning paremiologik birliklarda ifodalanishi	226
<i>G'aybullayev Erkinjon</i>	O'zbek madaniyatini ifoda etishda lakunalarning roli: Cho'lpon asarlari misolida	230
<i>Oripova Mavluda</i>	Sinestezik metaforalarning lingvomadaniy xarakteri:sinestezik metafora va milliy o'ziga xoslik	240
<i>Otaxonova Sohiba</i>	Antroponimlarning internet va yangi media makonidagi o'rni	245
<i>Shodmonaliyeva Yulduz</i>	Modallik bilan tasdiq-inkor kategoriyasining o'zaro munosabati	250
<i>Sobirova Maftuna</i>	Konchilik terminotizimi va uning o'zbek leksik tizimidagi o'rni	256
<i>Umarova Shahzoda</i>	O'zbek tilshunosligining kombinator lingvistikaning shakllanishidagi o'rni	260
<i>Turg'unova Maftuna</i>	Til taraqqiyotida kognitiv tilshunoslikning o'rni	270
<i>Muratova Nafisa</i>	Tilak va tabrik nutqiy aktida ekstralingvistik	274

	vositalarning o'rni	
<i>Murotov Hamro</i>	Reklama matnlarining tasnifi	280
<i>Normuminov Laziz</i>	Qo'chqor Norqobil hikoyalarida xalqona so'zlashuv, ibora va maqollarning qo'llanishi	285
II SHO'BA. AMALIY TILSHUNOSLIK VA LINGVODIDAKTIKA MUAMMOLARI.		
<i>Xolmanova Zulxumor</i>	Tilning ma'lumotlarni saqlash va yetkazish funksiyasi	289
<i>Qurbonova Munavvara</i>	Ontolingvistika va pragmalolingvistika munosabatida deyktik birliklarning o'rni	297
<i>Ruzibayeva Nigoraxon</i>	Psychological needs in the language classroom	303
<i>Abdurahmonova Muqaddas</i>	Ментальные омонимы в когнитивной лингвистике	308
<i>Umurzoqova Marhabo</i>	Badiiy matnda ayol lisoniy shaxs tiplari xususida	317
<i>Abjalova Manzura</i>	O'zbek tili multikorpusi – zamonaviy ta'limiy tizim	321
<i>Ruzmetova Novval</i>	Роль узбекских народных традиций в социокультурном развитии студентов	326
<i>G'ulomova Nargiza</i>	Alisher Navoiy mualliflik korpusini yaratishda statistik ma'lumotlarning muhimligi	335
<i>Dedaxanova Muazzam</i>	Lingvistik ekspertizaning yuzaga kelishi va shakllanish tarixi	344
<i>Shamsiyeva Manzura</i>	Animatsion filmlarning aksiolingvistik jihatlari	347
<i>Xudaykulova Shaxnoza</i>	O'zbek tili diskursida global qadriyatlarining aksiolingvistik integratsiyasi	353
<i>Ibragimova Sayyora</i>	Псевдонимы узбекских и русских писательниц: генезис, семантика и когнитивные особенности	357
<i>Tilyabayev Kamil</i>	Благодарные: из эмоционального опыта	361

	изучения узбекского языка как второго	
<i>Alimardanov Elyor</i>	Xorazm dialektal zonasining qipchoq shevali areallari	369
<i>Bozorova Sabohat</i>	Gazeta tili va publitsistik janrlarning lingvostilistik xususiyatlari	372
<i>Abduvoxidova Mavzuna</i>	Обучение грамматике в условиях коммуникативного подхода	377
<i>Mamadayupova Vasila</i>	Katta yoshdagilarning xorijiy til o'rganishi	381
<i>Azizova Feruza</i>	Raqamli texnologiyalarning til evolyutsiyasiga ta'siri: XXI asrda yozma va og'zaki muloqotning transformatsiyasi	385
<i>Abdullayeva Roxila</i>	Xarakter ifodalovchi birliklarning freym tahlili	389
<i>Yusupova Shahzoda</i>	Suggestiv nutq ta'sirchanligini oshirishda sifatlarning o'rni	393
<i>Mamirova Xayriniso</i>	Ko'p ma'noli so'zlarni qayta ishlashning gibridd modellari	398
<i>Nabiyeva Parvina</i>	Assotsiativ tezaurus: til tasviri va inson ongining modellashtirilishi	405
<i>O'rinova Zarifa</i>	Iqtiboslarning intertekstual tezaurusda aks etishi	410
<i>Rayimjonova Matluba</i>	Rauf Parfi she'riyati leksikasini chastotali lug'at asosida tadqiq qilish muammolari va yechimlari	414
<i>Turobova Nargiza</i>	Ulug'bek Hamdam ijodining lingvopragmatik tahlilida presuppozitsiya	418
<i>Abdullajonova Madina</i>	"Fiziologik xatolar"ni disgrafiyadan farqlash masalasi	424
<i>Pulatova Umriniso</i>	Yoshlar slengining ayrim o'ziga xos hududiy xususiyatlari	428
<i>Imomova Ismigul</i>	Dramatik matnlarda qo'llanilgan barqaror birikmalar va maqollarning intertekstual ohang va mazmunini boyitishdagi roli	435
<i>Arolova Nafisa</i>	Til o'zlashtirishda leksik portlash hodisasi	440
<i>Tursunboyeva Fayiza</i>	Korpus lingvistikasining diniy matnlardagi o'rni	443

<i>Amrullayeva Mohinur</i>	O'zbek tilidagi ayrim fe'l-atvor frazemalarining semantik tasnifi va uslubiy xususiyatlari	450
<i>Mirnosirova Dilbar</i>	Bolalar verbal assotsiatsiyalarining ayrim sintaktik xususiyatlari	454
<i>Aminova Zilola</i>	Darsdan tashqari mashg'ulotlarda o'zga tili o'quvchilarning nutqini o'stirish	462
<i>Muratova Ademi</i>	Multilingualism and bilingualism in turkic-speaking countries: contemporary challenges and development prospects	466
<i>Umurzakova Zuxraxon</i>	Ona tili darslarida interaktiv raqamli resurslarni tatbiq etishning didaktik qulayligi	472
<i>Maxmudjonova Nargizaxon</i>	Tilshunoslarga bog'lab berilgan tomorqa...	477
III SHO'BA. MADANIYATLARARO MULOQOT VA O'ZBEK TILI TARAQQIYOTI		
<i>Uluqov Nosirjon, Solixodjayeva Xavasxon</i>	O'zbek sayillari va ayrim turk bayramlarining etnolingvistik hamda lingvokulturologik tahlili	481
<i>Mirzodjanova Malika</i>	Сравнительный семантический анализ употребления английских “over”, “above” и их таджикских эквивалентов	489
<i>Komilova Gavharoy</i>	Nutq tadqiqida yangi yondashuvlar	484
<i>Pulatova Zamira</i>	Роль межкультурной коммуникации в процессе изучения языков	497
<i>Moldokulova Elina</i>	Сохранение узбекской культурной идентичности через язык и традиционный костюм в эпоху глобализации	501
<i>Yo'ldoshxonov Javohirbek</i>	Микротопонимы как ономастическая реалия: сравнительный анализ ташкента и лондона	505
<i>Abduqodirova Zebo</i>	The role of lingvocultural competence in the translation of specialized ecological texts. (English and Uzbek languages)	509

<i>Otamirzayeva Sug'diyona</i>	Teaching legal english in uzbek context: challenges of terminology	514
<i>Sayfiyeva Komila</i>	Fitonim komponentli o'zbek va ingliz maqollarining madaniyatlararo qiyosiy tadqiqi	521
<i>Madjidova Maftuna</i>	Лингвосоматические единицы которые характерные для арабской культуры	529
<i>Xasanova Sohijamol</i>	Ingliz va o'zbek tillarida "yaxshilik" va "yomonlik" kategoriyalarining lingvokulturologik tahlili	534
<i>Lafasova Mavjuda</i>	Xorij tilshunosligida o'xshatishlar tadqiqi	539
<i>Olimova Mushtariybonu</i>	O'zbek va ingliz xalq maqollaridagi "omad" va "omadsizlik" konseptlarining qiyosiy tahlili	544
IV SHO'BA. O'ZBEK TILINING XORIJDA O'QITILISHI VA O'ZARO HAMKORLIK MASALALARI		
<i>Akalin Ahmet</i>	<i>Kültür Taşıyıcısı Olarak Özbek Dilinin Diplomatik Fonksiyonu</i>	549
<i>Rahmonqulov Abdunazar</i>	O'zbek va tojik tillari interferensiyasi haqida	555
<i>Rafibayeva Nasiba, Mingboyeva Oypari</i>	Лингвистика и страноведческий аспект в преподавании иностранного языка	559
<i>Xakimova Mavzunadjon</i>	Лингвистическое табу и стратегия эвфемизации в таджикском и английском языках	563
<i>Musurmankulova Shaxribon</i>	Turk tiliga xos ayrim frazemalar tahlili	569
<i>Xodjayeva Mashhura</i>	Влияние глобализационных тенденций на методику обучения иностранным языкам	576
<i>Erkaboyeva Havojon</i>	Translation studies and the internationalization of the uzbek language	581

<i>Axmedova Niluzar</i>	Emotsional leksikaning semantik-pragmatik talqini: ingliz va o'zbek tillari misolida	584
V SHO'BA. TIL TARIXI VA TURKIY TILLAR TADQIQOTLARI		
<i>Seyhan Tanju</i>	Ali Şir Nevâyî ve Üslubunda Fiillerin Yeri	589
<i>Abdushukurov Baxtiyor</i>	O'zbek tilining tarixiy takomili va buguni	604
<i>Rahimi Farhad</i>	Nezrali'nin Çağatay Türkçesi Sözlüğünün Yanlışıları Üzerine	611
<i>Jafarzade Vahide</i>	Mustafa Zəririn “Siyərün-nəbi” əsəri haqqında bəzi qeydlər	640
<i>Muhammadiyahva Dilafró 'z</i>	“Boburnoma” parallel korpusini yaratishdagi tarjima tamoyillari	650
<i>Bo'ronov Anvar</i>	Poloves-qipchoq tillari maishiy leksikasi milliy identifikatsiyalash mezoni sifatida	657
<i>Xo'janiyazova Shahnoza</i>	Alisher Navoiyning “Sab' ai sayyor” asaridagi idish-tovoq nomlarining leksik-semantik xususiyatlari	665
<i>Xolmurodova Mushtariy</i>	“Nasoyim ul-muhabbat” asaridagi tibbiy terminlar tahlili	670
<i>Mirzayeva Ulker</i>	Yunan mənəbələrində işlənən Azərbaycan antroponimlərinin leksik-semantik təhlili	676
<i>Babazade Rahshane</i>	Mustafa Zəririn “Yüz hədis və yüz hekayə” əsərində zərflər	684
<i>Yodgorov Hamid</i>	“Qo'noq” umumturkiy leksemasining etimologiyasi	697
<i>O'razova Iqbol</i>	Frazemalar kognitiv semantikaning o'rganish obykti sifatida	701
<i>Azizzade Turkan</i>	R.O.Şor Yafəs-türk dil əlaqələri haqqında	705
<i>Saygin Muhterem</i>	Klasik Türk Edebiyatının Doğu Sahasında Sevgili İçin Kullanılan Bir İfade Körke Bay (Körkke Bay,	711

	Görge Bay)	
<i>Hamishog'lu Meryem</i>	Türkçenin İlk Sözlüğü Dîvânu Lugâti't-Türk'ten Özbek Türkçesine Bitki Adları	718
<i>Bakirov Qudratillo</i>	Turkiy dunyoda vaqt tushunchasi va uning o'rganilishi	734
<i>Sattorova Shahnoza</i>	O'zbek va turk tillarida bir xil etimologiyaga ega o'simlik nomlarining qiyosiy tahlili	739
<i>Maqsudova Feruza</i>	Muqaddas qadamjo nomlari – onomastika sohasining o'rganish obyekti sifatida	745
<i>Azizova Nilufar</i>	“Devonu lug'otit turk”dagi o'z qatlamga oid ijtimoiy munosabat semali leksemalar	750
<i>O'tkirbek Muhammad Sobir</i>	Arba'in she'rlarda “hayit” so'zining lingvopoetik timsollari	756
<i>Siddiqova Naimaxon</i>	Eskirgan so'zlarning eskirmagan ma'nolari	760
<i>Qasimova Sema</i>	“Kitabi-Dədə Qorqud” matnlərində qadin-kishi müraciət formalarinin üslubi, linqvistik və psixolinqvistik tahlili	766
<i>Turdiyeva Roza</i>	O'zbek, qoraqalpoq va ingliz tillaridagi maqollarda zoonimlarning umumiy va milliy xususiyatlari	774